

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Gnoti Seautón, Sive Arnoldi Geulincs Ethica

Geulincx, Arnold

Lugd. Batav., MDCLXXV

§. 7. Septimum Præmium Virtutis. Accidentale Præmium.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-48728](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-48728)

enim humiles sint, se & sua bona non curant: ideoque nec Virtutem ipsam curant & æstimant (quod profundissime ignorarunt veteres) quatenus ipsorum, qui eam possident, quoddam bonum est, quod satis intelligi potest ex dictatis nostris, præsertim ubi de intemperantiâ circa ultimam classem rerum secundarum versante, actum est: tantum igitur bonum Deo & Rationi obedientiam præstari, sive à se, sive ab aliis, quantum est in se, & quantum sibi incumbit. Est etiam amor quidam mutuus accidentalis tantum inter bonos, qui consistit in Præmiis accidentalibus Virtutis, quæ sibi mutuo probi deferunt: estque hæc Amicitia, sicut accidentalis est, ita etiam accidentale Præmium Virtutis, de quo jam agendum est.

§. 7. Septimum Præmium Virtutis.

ACCIDENTALE PRÆMIUM.

Hoc non est aliud, quam actus dignitatis istius, de quâ §. 5. supra: & sicut dignitas illa multiplex est, quæ Virtutem essentialiter comitatur, sic & actus, qui dignitati illi accidentaliter adhæret, multiplex etiam est, nempe amari, honorari, lauda-

laudari, coli, regere seu regem esse, esse in admiratione & favore & celebrari, adhæc gaudiis & delectationibus memorabilibus affluere: hæc inquam cum viro bono obveniunt, sunt accidentalia Præmia probitatis ejus: possunt etiam à Virtute separari, cum ante commemorata Præmia necessario cum Virtute conjuncta sint: nam vir bonus necessario est amabilis; sæpe tamen non amatur, sed odio habetur: honorabilis est, sæpe tamen non honoratur, sed contemptui habetur: reverendus est, sæpe tamen non reverentiæ, sed ludibrio est: sic etiam sæpe duram servitutem servit (quantum scil. ad exteriorem apparentiam attinet) quamvis imperio dignus sit: sic & irridetur nonnunquam, etiamsi ob doctrinam suam laudabilis sit, eo quod doctrina ejus stultitia videatur & fatuitas (quod olim Democrito accidisse videtur) & licet gloriâ dignus sit, sæpe tamen infamia laborat, eo quod disciplina ejus, impietatem sapere videatur (quod olim Socrati accidisse videtur) denique etiamsi natus sit gaudere, affligitur tamen sæpe, & cum horrore, tristitia, tædio & similibus animi male habentibus affectibus, colluctatur, quia homo est & sensum exuere non potest, quamdiu jubente Deo corpus habet.

habet. His accedit Amicitia illa accidentalis, de qua §. præc. aliquid tetigeramus: hæc enim etiam est inter accidentalium præmia Virtutis: consistitque in honore, laude, regimine & cæteris dignitatum actibus, quos probi sibi mutuo deferunt (cum enim vir bonus sit honorabilis, id est, ex Ratione dignus, cui honos exhibeatur: boni id nunquam recognoscunt, nisi simul parati sint ad ipsum honorandum: alioquin enim facerent contra Rationem dictantem eum dignum esse honore seu honorandum. Similiter cum vir bonus regno dignus sit, boni id ei deferunt, & ipse vicissim aliis bonis idem non gravate defert: nihilque tam usu venit inter bonos, quam quod libentissime se à se invicem dirigi sinant. Cum enim laudabilis sit vir bonus, propter doctrinam suam, boni illum laudant, adeoque se invicem laudant, suntque sibi invicem discipuli & doctores: & fere nulla insignior probitatis nota est, quam facile velle ab aliquo discere, quod ille ex Ratione doceat.

Cum hæc Præmia inter se communicant boni, tunc non tantum essentialis & Philosophica quædam inter illos intercedit Amicitia, sed etiam vulgaris, & quam populus facile videt ac notat: sed hæc Amicitia

citia abest à multis probis, eo quod se invicem non satis noverint, absunt enim aliquando inter se, sed & adsunt etiam aliquando inter se, mutuam tamen probitatem ignorantes: quia animus & intentio hominis, unde omnis virtus pendet, per se non patent, sed subinde tantum conjecturâ aliquâ percipiuntur ex Mediis, quæ extrinsecus adhibentur ad finem illum, quem sibi consequendum præstituunt: hæc vero Media sæpe sunt admodum ambigua: nam probi quidem immane differunt ab improbis secundum intentionem, & animi sui sententiam: secundum externas vero actiones subinde parum differunt, ut videri potest Tract. 2. circa Obligationem præcipue sextam.

Accidentalia Præmia Virtutis aliquando torquentur, & quasi violenter in improbos deflectuntur: (nam & hi honorantur sæpe & laudantur & regunt &c.) quibus tamen proprie nec Præmia sunt nec bona, quia in eos non quadrant, non sunt ipsi his digni; ex dignitate vero illâ & quadratione, pendet omnis eorum bonitas atque suavitas, & tota Præmiorum Ratio: quid enim juvat honorari cum te scis honore indignum esse? Hoc non est jam honorari, sed ludi potius aut irrideri. Aut
fi

si ex aliorum ignorantia honos ille defertur, eo nempe quod illi probum te existiment; jam honos non in te, sed in aliam aliquam personam, quem te sustinere putaverant, cadit.

§. 8. Ultimum Præmium Virtutis.

I P S A V I R T U S.

Cum vir bonus ita tandem penitus pacatus, & tranquillus, & à turbis suarum passionum liber, totus jam vacat Rationi, adeoque sapientiam sibi comparet, doctrinam & discipulos: ex acri illa & assidua contemplatione Rationis seu divinæ legis, summopere crescit in eo amor Rationis seu divinæ legis, summopere crescit in eo amor erga Rationem; Ratio enim tam est pulcra atque divina, ut (quod vulgo de scientiis & artibus jactatur adagium) *neminem habeat inimicum nisi ignorantem.* Atque hic amor Rationis rursus est virtus (ut patet ex definitione Virtutis) atque etiam ipsa virtus est inter sua Præmia, & quidem pulcerrimum maximumque sui Præmium, & merces ipsa est: quod & Poëta vidit, cum dicit:

Ipsa sui merces rerum pulcerrima Virtus.